

Gojmir Polajnar

Casanova

(Odlomek iz knjige *Družinske parabole*)

Ana je Magdo peljala na Kubo, da si odpočijeta od stresov vsakdana. Potovali sta sami, brez moških, katerih se je Ana nadejala bližje ekvatorja, kakor šolarke, ki so vzneseno opisovale svoja počitniška doživetja v najstniških revijah. Adam je skrbel za otroke. Potovanje je kril inštitut in Ana je izkoristila priložnost, da je postavila na preizkušnjo svojo mladostnost in spolno privlačnost. Na drugi strani oceana je bila ženskost še vedno čislana.

Vlažen vroč zrak jima je buhnil v obraz, ko sta stopili iz klimatiziranega letališkega poslopja. Na Magdo je deloval blagodejno, Ana pa si je zakrila obraz s širokokrajnim klobukom in temnimi očali ter pohitela do turistične poslovalnice, kjer ju je čakal avto s klimo. Uredila je papirje, zavarovanje, bencin, avtoradio, preverila rezervno gumo, in čeprav je bilo vse pripravljeno, kot so ji obljubili na agenciji v Ljubljani, se ni mogla zadržati, da ne bi izrazila svojega prepričanja, da prihaja v neorganizirano deželo. Zložili sta kovčke v prtljažnik, na radiu poiskali postajo z glasbo in se v ritmu mamba odpeljali karibskemu Parizu naproti. Ana je vozila samozavestno in hitro kakor ponavadi, Magda pa je z zanimanjem opazovala tropsko vegetacijo, ki jo je prvič videla v živo: nasade agav, banan, kokosovih palm in vitke kraljeve palme z jeguljasto srebrnikastimi debli, ki so ustvarjale pejsaže paradiža. Ob cesti se je paslo suhljato grbasto govedo in sem ter tja je kakšna državna krava lagodno prečkala cestišče z redkimi avtomobili, da je Ana sunkovito zavirala in hupala, a krave se niso menile za njeno prednost. Nenadoma je ruknilo avto, ko se je ognila suhemu potepuškem psu in zapeljala v veliko luknjo v asfaltu, ki ga že dolgo niso popravili, kljub temu da so skrbno kosili travo ob cesti in obrezovali cvetoče grme hibiskusa, ki so delili

cestišče v dve smeri. Množica delavcev s kratkimi kosami na dolgih ročajih je skrbela za zelenice in cvetlične grme ob avtocesti, zaradi dežja in tovornjakov načeto asfaltno prevleko pa so le redko ročno krpali z mešanico peska in katrana. Opuščene in propadajoče tovarne ob cesti so pričale o pomanjkanju nafte, kupljive za dolarje, ki so jih tu pustili turisti v zameno za samopašno življenje grških bogov. Ob križišču je stala gruča ljudi z vrečkami in boršami ob nogah, ki so s šopom bankovcev v rokah mahali mimovozečim, da bi jih vzeli s seboj.

“Bova koga peljali, zadaj imava prostor?” se je Magda obrnila k Ani, ki je prestrašena močneje pohodila plin in z večjo hitrostjo od dovoljene švignila mimo mahajočih.

“Avto bo pretežak za tako slabo cesto. Nisva prišli reševat sveta.”

Ana se na počitnicah ni branila domačinov, a tistih, ki jih je sama izbrala, da so ji popestrili večere, izogibala se je ljudi, ki so želeli le njeno pomoč. Kmalu sta dohiteli star tovornjak, kakršni so nastopali v partizanskih filmih, zadaj odkrit in natrpan z ljudmi, ki so viseli čez robove. Za čakajoče v križišču je zmanjkalo prostora in naslednji tovornjak bo pripeljal bogve kdaj. Zagorel moški v majici brez rokavov je z ropotajočega tovornjaka pomahal Ani za volanom, ki se ni odzvala, temveč je pospešila, da bo prehitela tovornjak, prepričana v prazno cesto.

“Kako sistem ponižuje ljudi!” se je ozrla proti kesonu, natovorjenem z moškimi in ženskami in spregledala globoko jamo sredi cestišča. Najprej ju je privzdignilo na sedežih, v katerih sta se nato pogreznila kakor v mehkih foteljih. Avto se je znižal na raven dirkalnika, ki s podvozjem obregne vsak kamen. Ana je še nekaj časa vozila, dokler ni ugotovila, da na cesti ni kamnov, ampak drgne podvoze ob cestišče, ker je počila guma, nato pa zapeljala na rob in zaklela proti tovornjaku, ki se je oddaljeval. Znašli sta se sami s počeno gumo sredi prazne ceste v tuji deželi, ne da bi govorili njen jezik in nobena še nikoli ni menjala gume. Ana je s službenega mobilnika poklicala izposojevalnico avtomobilov, naj ji pošljejo serviserja, a so ji v preprosti angleščini le vljudno razložili, kje je dvigalo za avto in orodje za menjavo kolesa. Vse je našla na svojem mestu, a si s tem ni znala pomagati. Iz torbe je vzela rolo toaletnega papirja in zavila v bližnjo koruzo, kamor jo je pognala stresna situacija. Ko se je vrnila, si je roke skrbno očistila s toaletnimi robčki in Magda ji je ponudila žitno tablico in sok, ki sta jima ostala od zalog, predvidenih za dolgotrajen polet. Usedli sta se v senco ob avtu in čakali opevanega latinskega kavalirja, ki jima bo zamenjal gumo. Avtomobili so bili silno redki in še tisti, ki so vsake četrte ure peljali mimo, niso kazali zanimanja za limuzino s tujo registrsko tablico. Sredi nenaseljene pokrajine bi ju utegnili ujeti noč, sicer topla, še preveč, in lahko bi ju zalila nenadna ploha, ki so jo obljubljali nadležni komarji. Ana je krivila vse od kraja, domorodce, državo, agencijo, cesto, tovornjak, kmalu bi bila na vrsti Magda, ki je ni opozorila, ko bi ta ne stala ob cesti s šopom dolarjev v roki, s katerimi bo pomahala prvemu, ki bo pripeljal mimo. V daljavi je rohnela stara lada brez stranskih stekel in s pločevino različne

barve, ki se je odzvala Magdinim signalom in ustavila za njuno korejsko limuzino. Izstopil je mlad moški, ki se je ob pogledu na tujki široko zasmejal, kakor bi se hvalil s svojimi zdravimi belimi zobmi, in ne da bi mu morali kaj pojasnjevati, se je lotil menjave gume. Sonce je še vedno pripekalo in zrak je bil vlažen, da se je znojil tudi, kdor je sedel v senci. Domačin je dvignil avto, odvil kolo s počeno gumo, zložil iz prtljažnika njuno prtljago, da je prišel do rezervnega kolesa, ki pa ni hotelo takoj sestiti na nosilne vijake. Vstal je, si slekel preznojeno srajco in jo odložil na pokrov lade, nato pa pokleknil k nosilcu in preskušal različne kote, pod katerimi bi kolo sedlo na vse štiri vijake. Anin pogled je obstal na njegovem zagorelem trikotnem hrbtu, na katerem so se napejale zdaj spodnje, zdaj zgornje mišice, po katerih so polzele kaplje znoja, in Magda mu je podala robček, da si je obrisal pot s čela, in zadnjo vodo, ki sta jo imeli v napol prazni plastenki. Končno mu je uspelo spraviti kolo na vse štiri vijake in ga priviti. Rešeni sta bili tabornišтва in udoben hotel sredi Havane je bil bližje. Magda je nagradila rešitelja s petimi ameriškimi dolarji in ta se je spet široko nasmehnil ter z obema rokama pokazal deset. V denarnici je iskala dodatnih pet dolarjev, ko se je vmešala Ana:

“Dovolj ima pet, to je njegova mesečna plača!”

“Dala bom še pet iz svojega,” je ugovarjala Magda, ker sta imeli z Ano skupno blagajno za splošne stroške.

“Ne gre za denar, za načela gre,” je bila dosledna Ana, a Magda je našla petdolarski bankovec in ga moškemu prijazno stisnila v roke ter se mu z nasmehom zahvalila:

“Muchas gracias!”

“Me nisi slišala, za princip gre.”

“Ti in tvoji principi! Pomagal nama je, da ne bova noči preživel na cesti. In mahala sem z denarjem,” se je branila Magda.

“Ti lahko mahaš, ko sem ti jaz plačala potovanje,” je bila užaljena Ana, ki je tudi sama potovala na državne stroške, vendar se Magdi ni dalo prerekati z njo. Naprej je peljala Magda. Pogovarjali sta se le najnujnejše, kje zaviti desno, kje levo. Zvečerilo se je, ko sta zapeljali v predmestja Havane in trajalo je še nekaj časa, da sta našli svoj hotel ob Centralnem parku.

Tropsko podnebje je Magdi godilo. Uživala je v hrani bogatega okusa, kakršnega se je spominjala s počitnic v mladosti pri sorodnikih na podeželju. Congrí, riž z drobnim črnim fižolom in ocvirki, najdostopnejša hrana večine prebivalcev, ki so ga v času kosila jedli iz plastičnih posod v hladu vež, ki so bile hkrati prodajalne spominkov, se ji je zdel izborna specialiteta. Obilje sadja pri zajtrku, mango, ananas, lubenica, melona, papaja, guava, pasijonka, jo je napeljalo na misel, da bi spet poskušala shujšati, ko ne bi bili sadje in sveži nektarji tako izdatno sladki. Živa glasba ob dopoldanski kavi na terasi jo je speljala v svet plesnega ritma, da je pozabila na domači vsakdanjik in svoje drage. Občudovala je gibka dopadljiva telesa moških in žensk, ki so se v osminskih korakih salse gibala naprej in vstran obenem. Magda je sama

sedela za mizo in se pozibavala v bokih, kajti Ana je še spala. Ko je ta zvečer spila svoj prvi mojito, koktejl iz belega ruma, stolčenih metinih listov, limone, sladkorja, vode in ledu, in se zapletla v pogovor z barmanom, jo je presvetlilo novo videnje Kube. Preden je Magda zaspala, je še ni bilo v sobi, zjutraj pa je spala z blaženim izrazom in je ni mogla zbuditi za zajtrk.

Magda je sanjavo motrila sinje nebo, kjer so se v daljavi zbirali oblaki za popoldansko nevihto. Pogled ji je zastrla temna postava, zibajoča se v ritmu glasbe, s širokim nasmehom in ponujeno roko za ples. Samodejno je vstala, nikogar ni bilo, ki bi ga vprašala za dovoljenje, in že se je vrtela sredi široke terase, kjer so na robu sedele priletne Evropejke v družbi mladih domačinov. Še nikoli ni plesala salse in prepustila se je močnim rokam, ki so jo vodile kakor večšo plesalko, zibajočo se v bokih, kot bi bila domorodka. Vrnila se je v mladost in bila je dekle, ki še ne ve, da je mati, gospodinja in žena. Oznojila se je od urnega vrtenja in soparnega zraka, a z vsakim vrtljajem je bila živahnjša in potihem se je bala, kdaj bo njen kavalir predlagal odmor. Muzikantje so bili preglasni, da bi mogla govoriti in zagledala se je v njegove čokoladne oči z dolgimi črnimi trepalnicami, ravne bele zobe, pravilne poteze mladostnega obraza z gladko rjavo kožo in se nehote nasmehnila. Vrnil ji je nasmeh, da se je med njegovimi zobmi zalesketal rdeč jezik. Pod njegovo ohlapno rumeno srajco je na širokem hrbtu čutila njegove mišice, kakor bi se pretakalo živo srebro. Po letih je moral biti bližje njenemu sinu kot njej. Plesala sta vse do odmora.

Prisedel je k njeni mizi in Magdi je prijala njegova samozavest prav kakor njegovi moški dotiki, ko ji je dal roko prek ramen in jo peljal k mizi ali jo prijel za roko, ko ji je nakazal, da ga je zažejalo. Magda je naročila pivo in svoj prvi mojito, in bogato nagradila glasbenike, ki so s košarico pobirali prispevke.

“Giovanni.”

“Magda. Hvala za ples!”

“Makta?”

“Magda.”

“Marta.”

“Lahko tudi Marta,” se je zasmejala in on z njo. Poskusila sta z vsemi jeziki, ki sta jih poznala, in pristala pri mešanici angleščine in italijanščine, ki se je je Magda nekaj spomnila s študentskih počitnic na Siciliji.

Od kod, prvič na Kubi, sama, kako ti je všeč, kaj bi rada videla, potrebuje lokalnega vodnika, ki ji bo pokazal resnične znamenitosti, so bila prva konverzacijska vprašanja, ki sta jih z Ano slišali še večkrat. Opazil je njen plesni žar in ji predlagal tradicionalne glasbene lokale, pristnejše od hotelske terase.

“Zdaj?”

“Zakaj ne! Tu plešemo ves dan,” jo je prijel za roko in vodil naprej.

S trga v središču mesta, prek katerega so vozile velike ameriške limuzine povojnega razcveta, sta zavila v ozke ulice, ki so bile zaradi manjkajočega tlaka polne lukenj, z visokih hiš je odpadala bleščava minulih obdobj, na malem balkonu je kikirikal petelin, hišo brez strehe je zaraslo rastlinje, ki mu je bil prej

odmerjen prostor na notranjem dvorišču. Za njima je pripeljala rikša na biciklu in voznik jima je ponudil prevoz za dolar. Na zadnjem sedežu z baldahinom je bilo komaj prostora za dva, toplota je prehajala med njunima telesoma in Magda je žarela kakor razbeljeno železo, ko je Giovanni položil desno roko na njen hrbet, z levo pa usmerjal taksista, ki je krmilil med luknjami na cesti, da se je neprestano naslanjala na Giovannijevo ramo. Po ozki ulici, na katero so zavili, so se širili ritmi že z rojstvom pojočih in plešočih. Ustavili so se pod balkonom, polnim ljudi, s katerega je visela tabla: *Casa de la musica*, vstopila sta v temačen ozek hodnik ter se povzpela v prvo nadstropje. Škripajoče deske pod razposajenimi plesalci so dopolnjevale glasbo violine, čela, saksofona, trobente, pianina in ropotulj. Usedla sta se za nizko mizico iz grobo stesanega lesa in na prav takšne stole in še preden sta naročila pijačo, je k njima prisledlo več Giovannijevih prijateljev, ki jih je srečeval na vsakem koraku, kakor bi bila na slovenski vaški veselici. Giovanni je vsem s ponosom predstavil svojo novo prijateljico, ki so jo navdušeno pozdravili v angleščini, nemščini, francoščini, španščini in italijanščini, in Magda je polaskana zaradi tolikšne pozornosti vse povabila na pijačo, ki je bila v tej odročni krčmi dražja kakor v luksuznem hotelu. Z denarjem ni bila posebno skrbna, še posebej na počitnicah, sicer pa ji je Ana dala nekaj dnevnic. Mojito se ji je priljubil enako kakor glasba, ob kateri se je zvijala kot najstnica na lesenem balkonu nad ulico, obdana z moškimi, s katerimi je preplesala nevihto. Havana je bila drug svet. Takšen kot tisti, ki ga je okusila na študentskih potovanjih, ki so se končala zaradi materinstva, še preden ga je zares doživela. Vrnila se ji je mladost, kakršne ni nikoli poznala. Prešernega razporedenja, rahlo opito in preznojeno od nepretrganega plesa jo je Giovanni pospremil do hotela in dogovorila sta se za ponovno snidenje zvečer.

Ano je našla v sobi razkurjeno.

“Kod si hodila? Zakaj me nisi zbudila? Lahko bi povedala, kam greš, da te ne čakam cel dan v hotelu. Tudi jaz bi kam šla. Skrbelo me je zate. Menda se nisi zapletala z domačini? Na potovanje sva šli skupaj, ne pa da me puščaš samo brez zajtrka.”

“Kako je bilo včeraj?” je Magda mirno vrnila vprašanje.

“Kaj te briga! Greva na večerjo, lačna sem kot pes.”

“Zmenjena sem. Lahko se pridružiš.”

“S kom? Kako se moreš zmenit, ne da bi me vprašala? Nisem prišla preživljat večerov z vsiljivci, ki bi radi jedli na moj račun.”

“Jaz povabim. Zelo šarmanten je, vseč ti bo in dobro pleše.”

“Kdo?”

“Giovanni, 22 let, olimpijec v judu.”

“Samo, da vidim, s kom se družiš,” je Ana umirila svoj glas, “črnc ali belec?”

“Mulat.”

“Le pod prho skočim, greva pred večerjo malo naokrog, ničesar še nisem videla.”

Ana se je oblekla pomanjkljivo, kolikor je podnebje dopuščalo. Sprehodili sta se po Stari Havani mimo skladnih baročnih kolonialnih palač iz koralnega

apnenca, občudovali kreolsko umetnost barvnih stekel nad vrati in okni ter brskali med spominki, ki so jih stanovalci ponujali iz svojih pritličnih kuhinj. Prek trga s katedralo sta zavili do Hemingwayeve priljubljene restavracije *La Bodeguita del Medio*, se podpisali na steno, fotografirali poleg pisateljevega portreta in si naročili znameniti koktejl, ki ga je Hemingway pomagal ustvariti, ter puhali svojo prvo havanko, ki je nekadilki spravila v gromek kašelj, kar je zabavalo vse navzoče. Na zmenek sta prišli navdušeni nad Kubo in Giovanni ju je v družbi dveh moških že čakal pred hotelom. Ana ga je brž spoznala, atletski mladenič z manekenskim obrazom, še privlačnejši od barmana, ki ga je srečala prejšnji večer, drugima dvema ni posvečala pozornosti, vendar se je Giovanni, ko jima je predstavil svojega brata in prijatelja, zapletel v pogovor z Magdo in Ano prepustil drugima dvema, kot da je prišla na zmenek ženitne posredovalnice. Molčala je in ni umaknila pogleda z Giovannijevih oči, poudarjenih smejočih se ust, izstopajočih prsi in mišičastih rok, ki so med pogovorom prijemale Magdo, kot da sta stara zakonca.

“Nisva bili dogovorjeni za večerjo z družino. Greva raje sami!” je hotela Ana končati mučno situacijo.

“Kaj ni vseeno? Več nas bo, zabavnejše bo! Greva z njimi, če smo zmenjeni.”

“Jaz nisem z nikomer zmenjena. Pojdi kar sama!”

“Ne bodi taka mona, pojdiva skupaj!”

“Odhajam. Greš z mano?” je Ana postavila ultimat.

“Šla bom z njimi. Ne morem jih zdaj odsloviti, če sem jih povabila.”

“Povabila si enega! Zadnjič te vprašam: greš z mano? Obljubila si, da bova skupaj večerjali,” se je Ana zbala, da bo ostala sama.

“Imava še veliko večerov, danes grem z Giovannijem.”

“Samo ne potem meni tarnat, da so te prinesli okrog!” se je Ana obrnila in odšla brez slovesa. Magda jo je opravičila začuden družini, da je že zmenjena drugje. Poznala je njeno samovoljnost, če se kaj ni odvijalo tako, kot si je zapičila v glavo, in vedela je, da bo zjutraj spet prijazna, če bo pri tavanju po mestu naletela na dober model. A ni si bila povsem na jasnem, ali Ano tako skrbi zanjo ali je nekoliko ljubosumna. Obdana s tremi moškimi, ki so jo peljali v zasebno restavracijo na jastoga, je pozabila nanjo. Ni se obremenjevala, ali se spodobi za srečno poročeno žensko, da hodi sama s tujimi moškimi, od katerih ji eden ni bil več čisto tuj, na večerjo. Lokalni besednjak besede spodobnost ni uporabljal, njeno vsebino pa so reševali tako, da so tisto, kar bi veljalo za nespodobno, delali vsem na očeh ter z blagoslovom družine in skupnosti. Krščanstvo je osvojilo afriško magijo in osebni zaščitniki so bili dovolj odpuščajoči, če so prejeli v dar bonbone in drobiž, talisman je bil porok sreče slehernika.

Restavracija je bila zasebno stanovanje, v katerem se je družina umaknila iz jedilnice in v kuhinji pripravila večerjo po naročilu. Za predjed so postregli hladno mešano zelenjavo, krožnik raznolikih prvinskih okusov, sledile so ocvrte zelene banane, ki so jih običajno jedli kot prilogo h glavni jedi, a pod

rokami treh moških niso dočakale jastoga. Ob razpolovljenih raki v oklepih so ponudili riž s fižolom. Magda je počakala, kako se bodo drugi lotili jastoga in sama storila enako. Z levo roko je prijela rožnat oklep in z desno trgala ven čvrsto belo meso, ki se je močno držalo ščita, kakor bi rak še ne predal svoje bitke. Kosme rakovih mišic je z roko nosila v usta, jih prežvečila do blagega okusa in jih poplaknila z odličnim pivom, ki so ga varili za turiste. Še bolj kot jed jo je zadovoljevalo opazovanje njenih moških, kako uživajo v hrani, ki si je sicer domačini niso smeli privoščiti. Kako spretno so obirali oklep in izsesali vsak grizljaj, s kakšnim zadovoljstvom so žvečili meso, kot bi jim odpiralo nov svet. Magda se je spomnila svojih sinov, kako sta po nogometu spraznila pol hladilnika. Odstopila jim je pol svojega jastoga. Ko so bili oklepi očiščeni in na krožnikih ni bilo več zrna riža ter v kozarcih ne pene piva, je Magda plačala večerjo in na vrsti so bile *Casas de la musica*, glasba, ples in koktejli pozno v noč. Plesala je skoraj ves čas, ni čutila utrujenosti, le kadar je Giovanni plesal s svojimi prijateljicami, je pogledovala proti njemu, kako spretno suče prožna mlada telesa, vse so bile prave lepotice, vendar se ni hotela primerjati, saj ni bila ljubosumna, in vedela je, da se bo vrnil k njej, kadar bo želela. Za jutri jo je povabil na Vzhodne plaže, na vročo mivko pod visokimi palmami ob turkiznem morju. Magda je bila navdušena, vendar ga je prosila, naj pride sam, da bi se jima pridružila tudi Ana. Ko se je noč začela prevešati v dan, jo je Giovanni pospremil do hotela in jo v slovo poljubil na čelo. Zardela je in se čutila krivo kot deklica, ko jo vrstnik prvič poljubi tako, kakor jo je prej le oče.

Ana je stresala Magdo za ramo: "Zbudi se, greva na zajtrk! Kaj si počela celo noč?"

Zavese so bile odgrnjene in močna svetloba je slepila Magdo, ki se je prisilno prebujala. Zakrila si je oči pred soncem in videla Ano oblečeno in naličeno, kako pakira svojo srednjo potovalno torbo.

"Kako si se imela včeraj?" je Magda na pol v snu vprašala kakor zaradi slabe vesti, ki je ni imela.

"Našla sem čudovit izlet v Pinar del Rio in ViHales, kjer so sloviti osamelci, največji sistem podzemnih jam v Latinski Ameriki in pridelujejo najboljši tobak na svetu," jo je navduševala Ana, kot da je sinočnji kratki stik pozabljen, in zlagala svojo kozmetiko v torbo.

"Lahko greva čez kakšen dan," se je Magda ulegla nazaj na blazino, da bi še malce zadremala.

"Ne, danes greva. Izlet je samo vsake tri dni. Sem že spakirala."

"Danes grem z Giovannijem na plažo. Povabil je tudi tebe in pride sam. Prilegel bi se nama dan počitka."

"Nisva prišli poležavat. Cel dan na soncu je zame preveč. In ne zapletaj me s svojimi domačini! Na potovanje sva šli skupaj. Tvoj Giovanni si bo že našel drugo. Jaz grem danes. Greš z menoj?"

"Ne."

"Torej se vidiva čez dva dni. In spomni se svojega stanu!" je Ana pograbila torbo in vetrovko.

"Čakaj, greva na zajtrk?"

"Mudi se mi."

Ana je užaljena pustila Magdo samo, a ta je bila preveč utrujena, da bi si delala skrbi zaradi nje in je zaspala nazaj. Proti sredini dneva jo je prebudilo ropotanje gradbenih strojev v bližini hotela. Za zajtrk, ki ga je prespala, ji ni bilo žal. Izpod prhe jo je zvabilo zvonjenje telefona in sporočilo, da ima v recepciji obisk. Ni se naličila, v priročno torbo je zmetala stvari, ki jih je potrebovala za plažo in oddrvela v recepcijo. Giovanni jo je čakal sam, v kratkih hlačah in majici brez kakršnih koli potrebščin za na morje, z izjemo temnih ukrivljenih očal vrh glave, ki so se svetila kakor črn diadem.

"Kako si, si dobro?" je bilo njegovo običajno prvo vprašanje.

"V redu, in ti?"

"Odlično. Sestra gre?"

"Šla je na izlet v ViHales."

"A! Potem lahko greva."

V sončni pripeki sta se sprehodila skozi Centralni park, poln ljudi na senčnih klopih v burnih ideoloških in športnih razpravah, mimo opere do Kapitolskega trga, kjer so se zbirali taksisti. Kilometerske peščene plaže so se začenjale pol ure vožnje iz mesta in Giovanni se je s taksisti na črno pogajal za ceno. Pogodil se je za staro bolho, ki, tako kot stanovanja, ni imela stekel v vratih, ne talnih oblog, in sedeži so bili tako mehki, da sta na zadnji klopi sedela skoraj na tleh. Prostora je bilo za dva suha ali za dva, ki si nista bila tuja, motor je bil hrupen kakor pri traktorju in vlažen zrak je mršil lase. Magda se je spomnila starega spačka, s katerim jo je Adam s odprto streho prvič peljal na morje, da so ji takrat dolgi lasje plapolali v vetru, ki je zdaj odnašal njen glas, ko je govorila z Giovannijem. Bolha je ob vzponih kašljala kakor star kadilec cigar in ko se je na neki predmestni vzpetini skoraj ustavila, ji je Giovanni pokazal naselje stanovanjskih blokov na hribu, kjer je doma. Desetletja nazaj so bili simbol napredka, a zdaj za njihovo vzdrževanje ni bilo denarja, medtem ko so bili trgi in zelenice s cvetličnimi grmi in z otroškimi igrišči presenetljivo urejeni med propadajočimi stavbami, kjer so bili izklopi elektrike in vode nekaj vsakdanjega. V dvosobnem stanovanju živi z upokojenimi starši ter s štirimi brati in sestrami, nekateri hodijo v šolo, drugi so brezposelni. Njegova starša sta redek par življenjske ljubezenske zgodbe, kajti ločitve in ponovne poroke so na Kubi pogoste. Fantje in punce začno odkrivati spolnost z vrstniki po desetem letu brez občutka krivde, čeprav so globoko verni. Družina si pomaga med seboj, prav tako soseska, da preživijo, in nedosegljive sanje mladih so lastno stanovanje, avto pa je raketa, ki bi jih ponesla v raj. Pralni stroj je simbol bogastva in Giovanni drgne svoja oblačila z milom v umivalniku, kjer bombažne majice izgubijo prvoten kroj. Na vrhu hriba je Magda zagledala morje, neskončno silo oceana, ki je kakor prosojno

turkizno mačje predenje božala zlato mivko, na kateri se je trlo razgaljenih zagorelih teles, uživajočih sonce, hrano in lepoto. Želela si je mirnejši kotichek in odpeljala sta se do naslednjega kopališča. Hotela je plačati prevoz, a ji je Giovanni pojasnil, da ju bo voznik počakal pri avtu in se lahko vrneti, kadar želita. Modernističen paviljon kopališke restavracije iz grobega železobetona, pobarvan z živo modrimi barvami, je deloval opustelo, saj je bilo pod njegovo veliko okroglo betonsko streho le nekaj praznih miz, na policah za točilnim pultom pa komaj kakšna steklenica, ki jo je bilo moč dobiti za pesose, kajti sem so zahajali domačini. Kupila sta zadnjo vodo in pivo, ki so ju prodajali za dolarje. Bosa sta hodila po vroči mivki med družinami, ki so v senci nizkih košatih dreves z grozdnimi sadeži razpostavile plastične posode s kosilom. V vodi do pasu so v krogu stali moški in razpravljali o politiki in športu, poleg njih so otroci jezdili valove in jih skušali udomačiti. Na koncu plaže, zasute z razpočenimi kokosovimi orehi, čeprav tu ni bilo kokosovih palm, se je začel grmičav gozdiček in pred njim sta naletela na samotni trikotni bivač iz palmovih vej, ki je služil kot senčnik, ter se namestila vanj. Magda je bila še bela, pravo nasprotje Giovannijeve temne polti. Ko sta se slekla do kopalk, je prvič videla njegovo športno telo božanskih proporcev, kakor bi gledala grški kip, preden so stoletja z njega sprala barvo. Sramovala se je svojega ohlapnega trebuha, prevelike zadnjice in celulitičnih stegen ter stekla v vodo. Bila je dobra plavalka in ji visoki valovi niso delali težav, a Giovanni, ki je bil brž za njo, ji je zaradi močnih tokov branil plavati dlje. Ulegla sta se na mokro mivko, da so ju valovi nosili gor in dol in ju je pesek ščegetal po prsih, trebuhu, stegnih in silil v mednožje. Magda se je z iztegnjenimi rokami ulegla vzdolž morja in se zakotalila v vodo, kakor se je kot deklica valila po senožeti, da je pristala v kopici sena, in Giovanni ji je kazal tehnike padanja, zempo tenkai, ushiro ukemi, mae ukemi, yoko ukemi, kot ples na vodi. Ko sta se sušila na brisači v palmovi izbi, sta stresala s sebe mivko, ki se je splazila v najbolj skrite pregibe. Magda se je namazala s kremo za sončenje po obrazu in sprednjem delu telesa in Giovanni jo je namazal po hrbtu. Ulegla se je na trebuh, zaprla oči in se vdala nežnim gibom krepkih rok, ki so jo mesile kakor testo. Mišice na nogah ji je gnetel, kot bi žongliral s sočnimi mangi, in ne z razkuhanim fižolom. Dražest ... Požgečkal jo je po podplatu, da se je s krikom prebudila kakor Trnuljčica. Podal ji je kremo, da ga namaže po hrbtu, in posvetila se mu je z vso nežnostjo. Nato se je ulegel, da ga namaže še po trebuhu, rokah, nogah, obrazu. Še nikoli ni imela pred sabo moškega, ki bi ji ponujal svoje telo kakor na uri anatomije, in ko je začutila vsako njegovo mišico, dlako, prst, utrip, znoj in vonj, si je morala priznati, da je vzburljena. Bil je tudi on. Za bivačkom je škrtnil lom suhe veje, skozi pernate liste je zagledala svinjo z mladiči in za njimi koze ter kokoši, ki so jih iz bližnje hiše spustili na pašo. Nista bila sama. Na morju nasproti bivaka je na trnek ribaril stari ribič, ploveč na zračnici tovornjaka, prevezani z ribiško mrežo. Ulegla se je na mivko poleg Giovannija in zrla v krošnjo drevesa, kjer je v nedrjih zorel prepovedan sad. Podoba z

ljubezenskih razglednic je bila resnična. Ni se obremenjevala z zdravo pametjo in z Aninimi napotki, ki je svoj stik z realnostjo vzdrževala tako, da si je vsak dan vzela drugega moškega in ga nato odslovila s prgiščem dolarjev.

Magda in Giovanni sta se videla še enkrat, na zadnji večerji. Giovanni je prišel z bratom in prijatelji, Ane ni bilo, ker je spoznala novega fanta. Magde ni motilo, da se bo poslovila tudi od njegove družine in soseske. Vrnila se bo v urejeno življenje, v katerem bo Giovanni nedosegljiv spomin, ko se bo zjutraj zbujala vznburjena. Naročili so pečenega piščanca s krompirjem, le Magdi ni bilo do hrane in je z žlico stiskala meto v svojem mojitu, da bi iztisnila poslednji sok. Giovanni je bil redkobesednejši kakor ponavadi in prvič si je prižgal cigareto. Magdo je nagovoril njegov brat, ki ni znal tujih jezikov, zato ga je Giovanni prevajal:

“Sprašuje, če bi me rada še kdaj videla?”

“Seveda!”

“Pravi, da je to mogoče.”

“Kako? Jaz se gotovo ne bom več vrnila, ti ne moreš potovati.”

“Lahko. Brat pravi, da lahko, če mi pošlješ vabilo.”

“Kakšno vabilo?”

“Izpolniš formular, Giovannija Casanovo ..., rojenega ..., stanujočega ..., vabim ...”

“In kakšne so moje obveznosti?”

“Nobenih obveznosti nimaš. Pravi, da moram plačati vizo in potni list.”

“Koliko?”

“Quinientos dolares.”

“Vse ti bom vrnil, z obrestmi. Delal bom.”

“Kaj?”

“Kar koli.”

“Družino imam.”

“Ne bom ti v napoto, v Italiji imam znanca.”

“Ti ne morejo oni poslati vabila?”

Magda bi vsem poslala vabilo, le denarja ni imela toliko, da bi vsem plačala stroške in obljubljena dežela se njej ni zdela tako bleščeča kakor njim. Doma so bili cenjeni, zaželeni, socializirani, veseli, čeprav revni, v tujini pa bi bili kot begunci deležni vseh stigem, ki bi jih nanje prilepili manj sposobni, grši in frustrirani domorodci, in bi občasno kratkočasili starejše gospe, ki se z njimi ne bi nikoli pokazale v družbi. Spoznala je njihovo ambicijo po uspehu, za katerega nimajo možnosti, po boljšem življenju, kakršnega ima ona, in ni se čutila poklicane, kratiti te njihove želje z realnostjo, niti obsojati načina, kako jo doseči, ki je bil kljub vsemu zapeljevanju iskren. Ničesar ni obljubila, ničesar odrekla. Izmenjala sta si naslova in ko se je vrnila domov, mu je takoj pisala. Giovanni ji še ni odgovoril.